

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marcin Łochowski

SSN Marek Siwek

w sprawie ze skargi Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP S. G.
na uchwałę nr (...)/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 maja 2020 r.,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 27 maja 2020 r.,
postanawia:

odrzuć skargę.

UZASADNIENIE

Państwowa Komisja Wyborcza (dalej: PKW lub Komisja) uchwałą nr (...)/2020 z 10 maja 2020 r. w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, działając na podstawie art. 293 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684; dalej: k.wyb.), stwierdziła, że w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. brak było możliwości głosowania na kandydatów (§ 1 uchwały). Komisja podniosła ponadto, że fakt, o którym mowa w § 1 uchwały, równoważny jest w skutkach z przewidzianym w art. 293 § 3 k.wyb. brakiem możliwości głosowania ze względu na brak kandydatów (§ 2 uchwały), a uchwała podlega przekazaniu Marszałkowi Sejmu RP, podaniu do publicznej wiadomości i ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw RP (§ 3 uchwały) oraz wchodzi w życie z dniem podjęcia (§ 4 uchwały).

Pismem z 11 maja 2020 r. zatytułowanym „Skarga/Protest wyborczy” W. P., reprezentująca Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta RP S. G., zaskarżyła do Sądu Najwyższego ww. uchwałę PKW.

W uzasadnieniu ww. pisma powołano szereg argumentów dotyczących procesu organizowania wyborów, w tym odmowy rejestracji kandydata na Prezydenta RP S. G.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej w swoim stanowisku z 19 maja 2020 r. wskazał, że na uchwałę z 10 maja 2020 r., skarga nie przysługuje.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna.

Pełnomocnik komitetu wyborczego zaskarżył uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z 10 maja 2020 r. w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, działając w drodze analogii na podstawie art. 293 § 1 k.wyb.

Uchwała taka ma charakter deklaratoryjny, stwierdza zaistnienie określonego stanu rzeczy, w tym wypadku stwierdziła, że w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. brak było możliwości głosowania na kandydatów (§ 1 uchwały). Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw RP (§ 3 uchwały) oraz wchodzi w życie z dniem podjęcia (§ 4 uchwały). Uruchamia to konieczność ogłoszenia powtórnie wyborów przez Marszałka Sejmu RP w terminie 14 dni od daty opublikowania uchwały. Żaden przepis Kodeksu wyborczego nie przewiduje możliwości jej zaskarżenia do Sądu Najwyższego, jak czyni to np. w przypadku uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie wytycznych (art. 161 k.wyb.). W tym ostatnim wypadku art. 161a § 1 k.wyb. stwierdza wprost, że na uchwałę przysługuje skarga do Sądu Najwyższego.

Także z punktu widzenia wartości konstytucyjnych trudno uznać, że na tego rodzaju uchwałę powinna przysługiwać skarga. Umożliwia ona dokończenie procesu wyborczego, który się nie odbył. Kontroli w takiej sytuacji podlegałaby okoliczność czy uchwała potwierdza zaistniały stan rzeczy.

Ubocznie należy zauważyć, że także kwalifikując pismo Skarżącego jako protest wyborczy, należałoby pozostawić go bez dalszego biegu. Nie otworzył się bowiem termin do składania protestów wyborczych.

Zgodnie z treścią art. 321 § 1 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy przychylił się w niniejszej sprawie do stanowiska Przewodniczącego PKW, w myśl którego wydanie przez Komisję uchwały nr (...)/2020 z 10 maja 2020 r. w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania kandydatów w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, nie skutkowało otworzeniem się terminu do wnoszenia protestów wyborczych, o którym mowa w art. 321 § 1 k.wyb.

Wskazać także należy, że w związku z ww. uchwałą, która jest niezaskarżalna, proces wyborczy dotyczący wyborów Prezydenta RP zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. został zakończony, czego potwierdzeniem są zresztą ostatnie prace legislacyjne podjęte nad przeprowadzeniem wyborów w nowym, ustalonym przez Marszałek Sejmu RP terminie.

Jedynie na marginesie podnieść należy, że zawarta w rozpatrywanej skardze argumentacja dotycząca odmowy rejestracji kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej S. G. została już poddana ocenie Sądu Najwyższego w sprawie zakończonej wydaniem prawomocnego postanowienia Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2020 r., I NSW 11/20.

Należy także uznać, że pozostałe okoliczności podnoszone w skardze, jeżeli byłyby podniesione w proteście wyborczym, złożonym w terminie liczonym od daty ogłoszenia wyników kolejno ogłoszonych wyborów, powinny być zbadane i ocenione w ramach postępowania w przedmiocie stwierdzenia ważności wyboru Prezydenta RP, jeżeli ustawodawca uzna (uhonoruje) zasadę kontynuacji przy kolejnych wyborach niektórych czynności wcześniejszego procesu wyborczego.

Uwzględniając powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia, uznając skargę za niedopuszczalną, co spowodowało jej odrzucenie.